

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 17/08-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2008 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. L. S., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Sž-o-KS 56/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o., o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. septembra 2007 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti B., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva podnikat' zaručeného v čl. 35 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006, rozhodnutím Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Bratislave (ďalej len „ústredný inšpektorát SOI“) č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Prešove pre Prešovský kraj (ďalej len „inšpektorát SOI“) č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že inšpektorát SOI rozhodnutím č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005 uložil sťažovateľke pokutu v sume 250 000 Sk za porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“) z dôvodu, že v jej priestoroch v čase kontroly vykonanej 29. decembra 2004 bolo zistené, že predaj pyrotechnických predmetov nebol zabezpečený spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie. Podľa inšpektorátu SOI vykonanou kontrolou bolo presne a spoľahlivo zistené, že pyrotechnické predmety triedy II boli voľne vystavené a že boli predávané samoobslužným spôsobom bez trvalej prítomnosti predavača s odbornou spôsobilosťou, ktorý by upozornil pri ich predaji na dodržanie návodu na používanie.

Proti označenému rozhodnutiu inšpektorátu SOI podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol ústredný inšpektorát SOI rozhodnutím č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 tak, že jej odvolanie zamietol a rozhodnutie inšpektorátu SOI potvrdil.

Sťažovateľka 26. júla 2005 podala krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI domáhajúc sa jeho zrušenia spolu s rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Proti rozsudku krajského súdu podal odvolanie ústredný inšpektorát SOI, o ktorom rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007 tak, že rozsudok krajského súdu sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006 a rozhodnutie ústredného inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 v spojení s rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005 zmenil a sťažovateľke uložil pokutu v sume 100 000 Sk.

Podľa sťažovateľky sťažnosťou označené správne orgány a najvyšší súd nesprávne interpretovali a v rozpore s ústavou aplikovali na daný prípad § 8 ods. 3 vyhlášky Slovenského banského úradu č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch v znení nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 398/1999 Z. z. (ďalej len „vyhláška“), čím došlo k porušeniu čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy, k porušeniu základných práv podľa čl. 35 ods. 1 a čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Sťažovateľka ďalej poukazuje na nasledujúce skutočnosti, na ktoré podľa nej nebolo pri rozhodovaní v danej veci prihliadané:

Citujúc ustanovenie § 8 ods. 3 vyhlášky sťažovateľka tvrdí, že zákonodarca stanovil iba povinnosť upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie, avšak nestanovil formu upozornenia. Pyrotechnické výrobky boli v okolnostiach daného prípadu predávané samoobslužným spôsobom, avšak o tejto forme predaja sa vyhláška výslovne nezmieňuje.

Sťažovateľka postupovala pri predaji pyrotechnických výrobkov tak, že požadovanú informáciu o zaobchádzaní s nimi priložila k týmto výrobkom formou „*viditeľnej vývesky*“. V spojitosti s tým sťažovateľka zdôrazňuje, že predavač, kvalifikovaný v zmysle vyhlášky, je sústavne prítomný v predajni a spotrebiteľ ho môže kedykoľvek požiadať o bližšie vysvetlenie. Navyše v písomnom upozornení je uvedené, že „*prípadné ďalšie vysvetlenie podá pracovník v kancelárii vedúceho*“.

Takýmto postupom boli podľa názoru sťažovateľky dodržané všetky povinnosti, ktoré pre ňu vyplývajú z ustanovenia § 8 ods. 3 vyhlášky, a preto na jej strane neexistoval dôvod na to, aby jej mala byť uložená pokuta.

K namietanému porušeniu základného práva podnikateľ podľa čl. 35 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy sťažovateľka uviedla: „*Opakované uloženie pokút za porušenie ust. § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa za predaj pyrotechniky v identických prípadoch znemožňovali sťažovateľke dosahovať v danom období zisk a mali na podnikanie sťažovateľky takmer likvidačný účinok, pričom predaj tovaru je elementárnou zložkou jej podnikania. SOI v priebehu roku 2004 uložila sťažovateľke v identických prípadoch za predaj pyrotechniky pre porušenie § 5 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa pokuty spolu vo výške 18.400.000,- Sk.*“

Sťažovateľka tvrdí, že z uvedenej celkovej sumy uložených pokút uhradila „*značnú sumu peňazí*“ a ďalšie platby za uložené pokuty ohrozujú jej disponibilitu s finančným zdrojmi, ktoré sú nevyhnutné na úhradu nákladov vznikajúcich v súvislosti s udrжанím plynulosti jej podnikateľskej činnosti, a tým má takéto nezákonné a protiústavné ukládanie pokút, ako v tomto prípade, likvidačný účinok na jej samotné podnikanie.

V nadväznosti na to sťažovateľka žiada, aby ústavný súd odložil v zmysle § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) vykonateľnosť rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007 až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

Porušenie čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) ústavy vidí sťažovateľka v tom, že „sťažnosťou dotknuté správne orgány, ako aj Najvyšší súd Slovenskej republiky nezákonne, presahujúc kompetencie im dané, uložili v predmetných správnych konaniach a v konaní pred Najvyšším súdom Slovenskej republiky sťažovateľke pokutu za nedodržanie povinnosti, ktoré vo vyhláske, či v zákone nie sú stanovené, a teda v rozpore so zákonom a nie na základe zákona, ako to ustanovuje Ústava v čl. 13 ods. 1 písm. a), a tým zároveň porušili aj čl. 2 ods. 2 Ústavy, pretože tieto orgány verejnej moci nekonali v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon, ale naopak, konali nad jeho rámec“.

Sťažovateľka uvádza vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, že „bolo porušené jej právo na spravodlivý proces, vzhľadom na skutočnosť, že Najvyšším súdom Slovenskej republiky bola uložená pokuta, síce v nižšej výške ako sťažnosťou dotknutými správnymi orgánmi, ale za porušenie povinností, ktoré zákon, či iný právny predpis sťažovateľke neukladá. Sťažovateľka sa domnieva, že postup sťažnosťou dotknutých správnych orgánov bol nezákonný a protiústavný, rovnako ako aj predmetné rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takéto konanie správnych orgánov ako aj súdu je neprípustné a neakceptovateľné“.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka žiadala, aby ústavný súd rozhodol vo veci týmto nálezom:

„Základné právo spol. B., s. r. o. podnikat' podľa čl. 35 ods. 1 Ústavy a právo na súdnu a inú právnu ochranu garantované podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy a právo na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru bolo porušené postupom a rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 Sž-o-KS 56/2006 zo dňa 24. 04. 2007, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 18.07.2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 2 S 221/05-35 zo dňa 22. 03. 2006, v nadväznosti na rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/0928/07/04 zo dňa 30.05.2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0928/07/04 zo dňa 24. 02. 2005.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 6 SŽ-o-KS 56/2006 zo dňa 24. 04. 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 18. 07. 2007 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. 2 S 221/05-35 zo dňa 22. 03. 2006, rozhodnutie Ústredného inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie so sídlom v Bratislave č. P/0928/07/04 zo dňa 30.05.2005 a rozhodnutie Inšpektorátu SOI v Prešove pre Prešovský kraj č. P/0928/07/04 zo dňa 24. 02. 2005 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.“

Sťažovateľka zároveň žiada o priznanie trov právneho zastúpenia.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom sťažovateľky, ktorá je v tomto prípade

zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom. Preto v danej veci ústavný súd rozhodoval o porušení tých práv, vyslovenia porušenia ktorých sa sťažovateľka domáha v návrhu na rozhodnutie, t. j. v petite sťažnosti. Tvrdenia o porušení iných ustanovení ústavy [čl. 2 ods. 2 a 3, čl. 13 ods. 1 písm. a)], ktoré sťažovateľka uvádza v texte sťažnosti mimo petitu, je v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu potrebné považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľky (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podnikateľ zaručeného v čl. 35 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom najvyššieho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006, rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005.

1. Pri prerokovaní časti sťažnosti, ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojich uvedených práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005, ako aj rozsudkom krajského súdu sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006, ústavný súd vychádzal z princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. Toto ustanovenie limituje hranice právomoci ústavného súdu a všeobecných súdov rozhodujúcich v občianskoprávných a trestnoprávných veciach, a to tým spôsobom, že sťažovateľ má právo domáhať sa ochrany základného práva na ústavnom súde iba v prípade, ak mu túto ochranu nemôžu poskytnúť všeobecné súdy.

Ako vyplýva čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna. O ochrane práv sťažovateľky, porušenie ktorých namieta vo vzťahu k rozhodnutiu ústredného inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005, rozhodol na základe jej žaloby o preskúmanie zákonnosti označeného rozhodnutia

ústredného inšpektorátu SOI (domáhajúc sa zároveň zrušenia rozhodnutia inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005) krajský súd, ktorý ako už bolo uvedené, rozsudkom sp. zn. 2 S 221/05 z 22. marca 2006 zrušil odvolaním napadnuté rozhodnutia ústredného inšpektorátu SOI a inšpektorátu SOI a vec vrátil na ďalšie konanie.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd sťažnosť sťažovateľky v časti namietajúcej porušenie jej základných práv rozhodnutím ústredného inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 30. mája 2005 a rozhodnutím inšpektorátu SOI č. P/0928/07/04 z 24. februára 2005 pri predbežnom prerokovaní odmietol pre nedostatok svojej právomoci (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 35 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu z 22. marca 2006, je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie.

Ústavný súd ďalej pripomína, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmavať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť fyzickú osobu alebo právnickú osobu pred skutkovými

omylni všeobecných súdov, ale chrániť ju pred takými zásahmi do jej práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa čl. 35 ods. 1 ústavy každý má právo slobodnú voľbu povolania a prípravu naň, ako aj právo podnikat' a uskutočňovať inú zárobkovú činnosť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom s nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že jej podstatou je aj nesúhlas sťažovateľky s právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v napadnutom rozsudku sp. zn. 6 Sž-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007, z relevantnej časti odôvodnenia ktorého vyplýva:

«Podľa § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa predávajúci je povinný predaj výrobkov a poskytovanie služieb zabezpečiť spôsobom, ktorý umožňuje ich riadne a bezpečné vykonávanie.

Podľa § 24 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa osobitného predpisu predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27

pokutu až do výšky 2 000 000 Sk. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 5 000 000 Sk.

Podľa § 2 ods. 1 vyhlášky č. 536/1991 Zb. sa pyrotechnické výrobky delia na

a) pyrotechnické predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zlože, prípadne aj malé množstvo výbušnín, ktoré sú nebezpečné predovšetkým z hľadiska požiarnej bezpečnosti, avšak pri dodržaní návodu na používanie neohrozujú bezpečnosť osôb a majetku.

b) výbušné predmety - výrobky obsahujúce technologicky spracované pyrotechnické zlože a výbušniny, ktoré môžu výbuchom ohroziť bezpečnosť osôb a majetku.

Podľa § 2 ods. 3 vyhlášky č. 536/1991 Zb. pyrotechnické predmety na zábavné účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do tried I, II a III.

Podľa § 2 ods. 4 vyhlášky č. 536/1991 Zb. pyrotechnické predmety na technické účely sa zaraďujú podľa stupňa nebezpečenstva do podtried TO a T1.

Podľa § 8 ods. 2 vyhlášky č. 536/1991 Zb. predávať pyrotechnické predmety tried II a III a podtriedy T1 môžu len osoby s kvalifikáciou pyrotechnika, strelmajstra alebo odpaľovača ohňostrojov 6) alebo osoby, ktoré úspešne absolvovali školenie podľa osnovy a v rozsahu uvedenom v prílohe č. 2 tejto vyhlášky (ďalej len „predavač“) v organizácii poverenej Ministerstvom hospodárstva SR.

Podľa § 8 ods. 3 vyhlášky č. 536/1991 predavač je povinný pri predaji pyrotechnických predmetov uvedených v odseku 2 upozorniť kupujúceho na dodržanie návodu na používanie a na požiadanie podať vysvetlenie.

Podľa § 9 ods. 3 vyhlášky č. 536/1991 pyrotechnické predmety triedy II a podtriedy T1 smú nadobúdať a používať iba osoby staršie ako 18 rokov.

Z predloženého administratívneho spisu odvolací súd zistil, že pracovníci Slovenskej obchodnej inšpekcie vykonali v prevádzke žalobcu na Č. ulici č. 1 v P. dňa 29. decembra 2004 kontrolu zameranú na kontrolu pyrotechnických výrobkov.

Pracovníci žalovaného vykonali nákup samoobslužným spôsobom, pričom v oddelení pyrotechniky nebol prítomný žiaden pracovník predávajúceho s kvalifikáciou, ktorý by podal informácie, resp. upozorňoval kupujúcich na dodržanie návodu na použitie a na požiadanie podal vysvetlenie. Pri predaji pyrotechnických predmetov bola len informácia na na plagáte, že vysvetlenie podajú pracovníci v kancelárii. Ani pri platení

pyrotechnických predmetov triedy II pri pokladni nebol spotrebiteľ upozornený na dodržiavanie návodu na použitie.»

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku ďalej uviedol:

«Krajský súd v Bratislave dospel v danom prípade k právnemu názoru, že nepresnosť vo vyhláske zakotvených pojmov samotných alebo nejasnosti ich možného výkladu, nemôže ísť na ujmu predávajúceho. Z tohto dôvodu súd konštatoval, že uložené záväzné pokyny priamo v inšpekčnom zázname zo dňa 29. decembra 2004 docielili nápravu nezákonného stavu, keď žalobca na ich základe zabezpečil pri predaji pyrotechniky prítomnosť pracovníka s odbornou spôsobilosťou. Ak by po uložení záväzných pokynov neprišlo k náprave u žalobcu, bolo by na mieste uložiť opatrenie podľa § 4 ods. 2 zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov a následne uložiť pokutu v správnom konaní.

Na základe tejto úvahy dospel napokon k záveru, že ak žalobca túto nejasnosť právnej úpravy riešil tým, že požadovanú informáciu o pyrotechnických výrobkoch realizoval formou písomnej informácie s oznamom k týmto výrobkom, nie je možné takéto jeho konanie považovať za nedodržanie povinnosti vyplývajúcej z § 8 ods. 3 vyhlášky.

Odvolací súd sa nestotožnil s právnym názorom krajského súdu pokiaľ ide o interpretáciu a aplikáciu ustanovenia § 8 vyhl. č. 536/1991 Zb. o pyrotechnických výrobkoch.

Odvolací súd poukazuje na to, že pri výklade právneho predpisu je potrebné okrem gramatického a logického výkladu vychádzať aj z tzv. „ducha zákona“, t.j. z účelu, ktorý zákonodarca jeho prijatím sledoval.

Vyhláška o pyrotechnických výrobkoch bola prijatá Slovenským banským úradom ako všeobecne záväzný právny predpis za účelom upravenia podrobnosti o pyrotechnických výrobkoch.

V predmetnom prípade je definícia pojmu „predavač“, pre potreby tejto vyhlášky, obsiahnutá v § 8 ods. 2 vyhlášky. Z kontextu tohto ustanovenia vyplýva, že to môže byť len fyzická osoba, pretože len takáto osoba môže absolvovať školenie resp. spĺňať kvalifikačné predpoklady. Právnická osoba tieto podmienky môže spĺňať len nepriamo – prostredníctvom zodpovedných pracovníkov – fyzických osôb.

Pokiaľ ide o ustanovenie § 8 citovanej vyhlášky ako aj ustanovenie § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa je zrejmé, že ich zmyslom je zabezpečiť, aby predmety, ktoré si vyžadujú zvláštne zaobchádzanie a takým pyrotechnické výrobky nepochybne sú, boli predávané pod odborným dohľadom, ktorý za súčasných podmienok vývoja vedy a techniky vie zabezpečiť jedine kontrola pracovníkmi – predavačmi, ktorí prešli špeciálnym školením. Len takýto pracovník, ak je osobne prítomný, vie náležite poučiť a upozorniť spotrebiteľa tak, ako to vyžaduje vyhláška pri predaji pyrotechnických výrobkov II. triedy a predmetov T1. Iba týmto spôsobom môže predávajúci zabezpečiť splnenie všeobecnej povinnosti týkajúcej sa bezpečnosti predaja výrobkov, ktorá pre neho vyplýva z ustanovenia § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa a v tomto kontexte aj z ustanovenia § 9 ods. 3 vyhlášky.

Tento nedostatok nie je podľa názoru odvolacieho súdu možné odstrániť písomnou informáciou nachádzajúcou sa pri voľne uloženom pyrotechnickom tovare, na koho sa spotrebiteľia majú v prípade potreby obrátiť, ako tomu bolo pri kontrole dňa 29. decembra 2004.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že uloženie sankcie podľa § 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bolo dôvodné, nakoľko § 8 ods. 3 vyhlášky sa vzťahuje aj na samoobslužný predaj. Je na zodpovednosti predávajúceho, akým spôsobom fyzickú prítomnosť „predavačov“ v zmysle § 8 ods. 2 pri regáloch s pyrotechnickými výrobkami zabezpečí.»

V závere odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyšší súd (ako súd odvolací) okrem iného uviedol: „... berúc do úvahy skutočnosť, že kontrola dodržiavania predpisov, ktoré sú prijaté za účelom eliminácie rizika poškodenia majetku a zdravia spotrebiteľov, je opodstatnená, tak isto ako aj prísne sankcie v prípade ich porušenia, odvolací súd dospel k záveru, že pokuta vo výške 100 000 Sk je vzhľadom na všetky okolnosti prípadu primeraná tak z hľadiska represívneho ako aj preventívneho. Odvolací súd pri svojom rozhodovaní zohľadnil aj zoznam jednotlivých kontrol vykonaných u žalobcu v priebehu roku 2004 a celkovú výšku žalovaným uložených pokút, ktorá by mohla nepriaznivo ovplyvniť hospodárenie žalobcu.

Odvolačí súd preto uplatnil pri rozhodovaní zásadu plnej jurisdikcie a napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil podľa § 220 OSP v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta a § 250j ods. 5 OSP s poukazom na § 250i ods. 2 OSP.“

Vychádzajúc z citovaného ústavný súd dospel k záveru, že namietaný rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnený na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, a ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04). Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd vykonal v danej veci ústavne súladný výklad platných právnych predpisov, ktorý nie je svojvoľný a nepopiera zmysel interpretovaných a použitých právnych noriem.

V tejto situácii ústavný súd nemá dôvod spochybníť právny názor najvyššieho súdu.

Postup najvyššieho súdu pri odôvodňovaní napadnutého rozsudku nemožno podľa názoru ústavného súdu dávať do takej spojitosti s obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý by mohol byť predmetom posudzovania jeho ústavnosti v konaní o veci samej.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého postupu a rozhodnutia najvyššieho súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú.

Sťažovateľka namietala porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy aj v spojitosti s postupom najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 a jeho rozsudkom z 24. apríla 2007, ktorým zmenil rozsudok krajského súdu tak, že v časti výroku o výške sankcie uložil sťažovateľke pokutu v sume 100 000 Sk. Sťažovateľka poukazuje na to, že okrem prístupu k súdu sa v čl. 46 ods. 1 ústavy priznáva aj určitá kvalita súdneho konania, t. j. právo na spravodlivý proces.

Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorú si osvojil aj ústavný súd, vyplýva, že právo na súd, ktorého jedným aspektom je právo na prístup k súdu, nie je absolútne a môže podliehať rôznym obmedzeniam. Uplatnenie obmedzení však nesmie obmedziť prístup jednotlivca k súdu takým spôsobom a v takej miere, že by uvedené právo bolo dotknuté v samej svojej podstate. Okrem toho tieto obmedzenia sú zlučiteľné s čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorý garantuje právo na spravodlivé súdne konanie len vtedy, ak sledujú legitímny cieľ a keď existuje primeraný vzťah medzi použitými prostriedkami a týmto cieľom (napr. Guérin c. Francúzsko, 1998).

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces chráneného v čl. 46 ods. 1 ústavy je právo domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu). Právo na prístup k súdu v podstate upravuje aj čl. 46 ods. 2 ústavy, a to ako *lex specialis* (k čl. 46 ods. 1 ústavy) pre prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy.

Porušenie práva na súd, resp. prístup k súdu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy by v prípade sťažovateľky prichádzalo do úvahy vtedy, ak by podmienky na prístup k tomuto súdu ustanovené Občianskym súdnym poriadkom neboli zo strany najvyššieho súdu rešpektované spôsobom zjavne neopodstatneným alebo arbitrárnym. Inými slovami, ak by najvyšší súd tieto všeobecné podmienky prístupu k súdu vykladal vo vzťahu k sťažovateľke diskriminačne v porovnaní s ich výkladom pri iných subjektoch domáhajúcich sa súdnej ochrany. V prípade sťažovateľky k takej situácii nedošlo, sťažovateľka po splnení zákonných podmienok mala priznané postavenie účastníka súdneho konania a najvyšší súd o jej návrhu meritórne rozhodol, aj keď nie v súlade s jej predstavami.

K namietanému porušeniu základného práva sťažovateľky na podnikanie v zmysle čl. 35 ods. 1 ústavy ústavný súd poznamenáva, že k tomuto nemôže dôjsť postupom a rozhodnutím všeobecného súdu, ktorým tento uplatnil svoju právomoc spôsobom, ktorý zákon umožňuje. O takýto postup išlo aj v danej veci v prípade najvyššieho súdu, ktorý zákonom zverenú právomoc preskúmať rozhodnutie krajského súdu a rozhodnúť v danom prípade o jeho zmene uplatnil spôsobom upraveným príslušným hmotnoprávnym a procesnoprávnym predpisom.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Z tohto dôvodu už nebolo možné rozhodovať o ďalších návrhoch na ochranu označeného základného práva sťažovateľky. Ústavný súd vzhľadom na odmietnutie sťažnosti nemohol vyhovieť ani návrhu sťažovateľky na rozhodnutie o dočasnom opatrení spočívajúcom v odložení vykonateľnosti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007 až do právoplatného skončenia tohto konania.

V závere je potrebné uviesť, že na základe ustanovenia § 250ja ods. 6 v spojení s § 250j ods. 5 Občianskeho súdneho poriadku mala sťažovateľka právo podať proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 6 SŽ-o-KS 56/2006 z 24. apríla 2007 dovolanie, ktoré však nevyužila.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2008